

Martin Blahota: Gao Xingjian: povídková tvorba z 80. let 20. století
(posudek oponentky)

Práce je věnována dílu čínského nositele Nobelovy ceny Gao Xingjiana a zaměřuje se na méně studovanou část jeho tvorby – povídky z konce 80. let, z doby předcházející udělení ceny a celosvětové slávě autora. Analýza významové výstavby vede autora k poznání, že Gao ve svých povídkách realizuje vlastní teoretické názory, které publikoval od počátku 80. let, a které pak realizuje ve své známější dramatické i románové formě.

V práci je využita vhodně zvolená teoretická literatura a uplatňuje se zde také veškerá sekundární literatura publikovaná k tématu v angličtině a němčině. Rozvržení práce i způsob argumentace svědčí o vyváženém přístupu k analýze literárního díla i o dobré znalosti studovaných pramenů. (Přeložené ukázky svědčí také o schopnosti pracovat s poměrně náročným čínským textem.)

Práce bohatě splňuje všechny požadavky kladené na práci bakalářskou a předběžně navrhuji její hodnocení známkou výborně. Následující poznámky a otázky by měly být podnětem k dalšímu promýšlení tématu a nijak nesnižují kvalitu práce.

Poznámky:

Charakteristika proměny poměrů na počátku 80. let pracuje s představou svobodné literatury vynořující se z undergroundu a přesouvající se na povrch do „neoficiální, výjimečně i oficiální – státem uznávané – sféry“ (s. 8). Tato formulace poněkud zatemňuje dvě věci – jednak, že Gao Xingjian sám od počátku publikoval výhradně oficiálně; a jednak, že nejde ani tak o „státem uznávanou“ sféru, ale sféru postupně rozšiřovanou na základě iniciativy přicházející zdola v rámci oficiální kulturní politiky a jejích dogmat.

Dále je zde zmíněno, že byl „donucen odejít na venkov“ podobně jako jeho vrstevníci.

Kampaň shan shan xia xiang má však složitější pozadí a mnoho mladých lidí zpočátku na venkov odcházelo dobrovolně a s nadšením.

s. 13 – „Schopnost literatury měnit společnost byla vyzdvihována jak intelektuály Májového hnutí, tak později levicově smýšlejícími kritiky a teoretiky.“ Formulace zatemňuje povahu Májového hnutí (levicové ve smyslu běžné definice tohoto pojmu, včetně autorů v různé míře se od odklánějících od vznikajícího komunistického hnutí a autorů později se od politické levice distancujících), jednak podstatu pozdějšího posunu k ryze utilitárnímu pojetí literatury v komunistické kulturní politice. Formulace zároveň pomíjí snahu využít literaturu ke společenským cílům v pravicových kruzích.

s. 13 – autor zde říká, že „čínská tradice upozaduje jedince“. Toto tvrzení je jednostranné, respektive nepřesně formulované; Čína samozřejmě má velkou individualistickou tradici (za všechny jmenujme Zhuangzia).

s. 19 – Gao Xingjianovo pojetí jazyka jako proudu „překonávajícího koncept času“ by si zasloužila kritický komentář.

10.9. 2012

Olga Lomová

–